

Силабус
навчальної дисципліни
«Банківська справа та страхування»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма «Податкова справа в системі державного контролю»
Рік навчання: 2. **Семестр:** 4.
Кількість кредитів: 3 (90 год.)
Мова викладання: українська
Підсумковий контроль – диференційований залік
Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Викладач курсу	Москаленко Наталія Віталіївна
E-mail	finr@ukr.net
Електронна версія курсу	
Консультації	<i>Очні консультації: середа, 13.00-14.00, кафедра фінансових ринків</i> <i>Онлайн-консультації за потребою</i>

Коротка анотація курсу. Формування у слухачів системи знань, вмінь, навичок у поглибленні фахових компетенцій щодо забезпечення розвитку банку та банківського бізнесу, використання та поширення інноваційних рішень, їх вплив на фінансову сферу та розвиток суспільства в цілому.

Головними завданнями навчальної дисципліни є: ознайомлення зі стратегією впровадження інноваційних технологій в банківському бізнесі, оволодіння методами та показниками оцінювання економічної ефективності інноваційної діяльності банківських установ, набуття навичок впровадження сучасних інноваційних технологій банківської діяльності в Україні, з'ясування перспектив розвитку інноваційних технологій у банківському бізнесі

1. Формат курсу – змішаний.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

Спеціальні компетентності:

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

3. Результати навчання

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття	20
індивідуально-консультативна робота	2
самостійна робота	44

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

6. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Політика курсу спрямована на: запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях здобувачів освіти та виконаних завданнях; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського продукту і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

7. Схема дисципліни

Години, семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінок-ть балів
	Тема 1. Характеристика банківської системи України. Центральний банк держави ,його завдання функції операції	<i>Лекції-бесіди Семінари: тестові завдання, довіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, обговорення наукових публікацій</i>	Знати ретроспективний аналіз становлення банківництва; передумови становлення і розвитку банківської системи України; характеристика банківської системи України	2
	Тема 2. Грошово-кредитна політика ЦБ її цілі та інструменти.	<i>Лекції-бесіди, лекцій-консультації; Семінари: тестові завдання, довіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення</i>	Знати: суть та роль грошово-кредитної політики; цілі грошово-кредитної політики; типи грошово-кредитної політики	2

		<i>наукових публікацій</i>		
	Тема 3. Види банків і порядок їх створення в Україні	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Досліджувати та аналізувати: економічну сутність порядок створення банків в Україні; види банків та їх класифікація; ліцензування банківської діяльності	2
	Тема 4. Регулювання діяльності банків та банківський нагляд	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: сутність та необхідність регулювання діяльності банків; види регулювання діяльності банків в Україні; заходи впливу, які застосовуються до банків за порушення банківського законодавства	2
	Тема 5. Формування банківських фінансових ресурсів	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати та вміти визначати: сутність та класифікацію банківських ресурсів; методику розрахунку регулятивного капіталу; функції капіталу банку та порядок визначення балансового капіталу	2
	Тема 6. Характеристика розрахунково-касового обслуговування клієнтів.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: основи організації грошових розрахунків; порядок оформлення розрахункових документів та їх приймання установами банків; організація готівкових грошових розрахунків.	2
	Тема 7. Кредитна діяльність банків. Кредитний ризик	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові</i>	Знати: банківський кредит та його класифікація; умови та порядок укладення кредитної угоди; засоби захисту від	2

		<i>відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	кредитного ризику.	
	Тема 8. Операції банків з цінними паперами та валютні операції	<i>Лекції-бесіди Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: загальну характеристику діяльності банків на ринку цінних паперів; емісійні операції комерційних банків; інвестиційні операції банків з цінними паперами.	2
	Тема 9. Сутність, принципи і роль страхування. Класифікація страхування.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Досліджувати та аналізувати: особливості страхування та послідовність надання страхових послуг; методи страхування.	2
	Тема 10. Страховий ринок. Державне регулювання страхової діяльності.	<i>Лекції-бесіди Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: Теоретичні основи страхового ринку, його характеристику та особливості державного регулювання страхової діяльності	2

8. Система оцінювання

Модулі	Модуль 1 - 20 балів					Контрольний захід №1	Диференційований захід - 50 балів	
Загальна кількість балів за модулем №1	10							10
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5			
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 - 30 балів					Контрольний захід		
Загальна кількість балів за модулем №2	20							10
Теми	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10			
Відповідь на семінарських заняттях	2	2	2	2	2			
Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів = 100 балів								

Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Індивідуальна робота	5			
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання MOODLE	5			

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Відмінно	Зараховано
80-89	B	дуже добре	Добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	Задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Незадовільно	Незараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами домашніх завдань. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів; рефератів, підготовлених здобувачем, обсягом до 10 сторінок формату А4 (обов'язково розробити до реферату презентації – не менше 7 слайдів) за тематикою, що дотична темі дисертації.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться згідно з розкладом у відповідності з планами семінарських занять на основі опрацювання лекційних

	<p>матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички, тощо).</p> <p>Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях.</p> <p>При оцінці роботи здобувача на семінарському занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, вивчення літературних джерел, своєчасне виконання всіх завдань.</p>
Умови підсумкового контролю	<p>Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної підготовки із врахуванням тематики дисертації.</p> <p>Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Сумарна кількість балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.</p>

11. Рекомендована література

Основна

1. Банківські операції [Текст] : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2018. – 608 с.
2. Банківські операції [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2019. – 696 с.
3. Банківська система : навчальний посібник / [Н. С. Ситник, А. В. Ста-сишин, Н. З. Блащук-Девяткіна та ін.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 580 с.
4. Банківська система: навч. посібник / [О. І. Береславська, М. О. Кужелев, Л. А. Ключко, Н.В. Москаленко, О. В. Пернарівський та ін.]; за заг. ред. О. І. Береславської. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 486 с.
5. Банківська справа : навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач та ін. ; за заг. ред. О. М. Колодізева. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 348 с.
6. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 536 с.
7. Стечишин Т. Б. Банківська справа : навчальний посібник / Т. Б. Сте-чишин, О. Л. Малахова. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 404 с.

Додаткова

8. Береславська О.І. Інфляційні наслідки кризи коронавірусу та реакція центральних банків. Український соціум. 2022. № 1 (80). С. 87-98. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/05/87_98_No-180_2022_ukr.pdf
9. Вовченко О. С. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища : монографія / О. С. Вовченко, С. Б. Єгоричева. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 233 с.
10. Коваль Я. С. Механізми державного регулювання антикризовим управлінням економічною безпекою банківських установ України : моно-графія / Я. С. Коваль. – Київ : ВНЗ "Університет економіки та права "КРОК", 2020. – 200 с.
11. Москаленко Н. В., Ключко Л.А. Діяльність банків в умовах інформаційної економіки. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2021. №1 С. 126-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2021_1_11
12. Москаленко Н. В. Ідентифікація ризиків легалізації доходів в операційній діяльності банків. Науковий погляд: економіка та управління. 2019. №2. С.131-140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_2_19
13. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси : монографія / за ред. проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. – 300 с.

Інформаційні ресурси

14. Цивільний кодекс України : Кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. із змінами, внесеними 01.07.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим до-ступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
15. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р., із змінами, внесеними 15.08.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
16. Про Національний банк України : Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р., із змінами, внесеними 15.08.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
17. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Інструкція № 379, затверджена постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р., із змінами, внесеними 11.08.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим до-ступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>.
18. Офіційний сайт Асоціації українських банків. – Режим доступу : <http://aub.org.ua> .
19. Офіційний сайт Асоціації українських банків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua>
20. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
22. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
24. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/>.
25. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/>
26. Стратегія розвитку FinTech 2025 [Електронний ресурс]. – Ре-жим доступу : <https://bank.gov.ua/news/all/finansova-inklyuziya-innovatsiyi-ta-bezgotivkovi-operatsiyi-v-ukrayini--prioriteti-strategiyi-rozvitku-fintech-2025>

27. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems - revised version June 2011. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>.
28. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring, BCBS, Dec 2010. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs165.pdf>.
29. Global Financial Stability Report: Getting the Policy Mix Right. Washington: IMF, April 6, 2017. URL: <http://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2017/03/30/global-financial-stability-report-april-2017>
30. Naumenkova S.V., Mishchenko V.I., Mishchenko S.V. Digital Currencies in the Context of Public Trust to Money. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2019. №2(25). P.305-316.